

חקיקה סוציאלית

בעריכת רות הורן, עו"ד

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 108), התשס"ח-2008

(פורסם בספר החוקים 2161, 607) (אושר בכנסת בקריאה שנייה ושלישית ב-24 ביוני 2008)

הצעת חוק של הממשלה

לפי הוראות סעיף 370 שבחוק הביטוח הלאומי נדרש החייב בתשלום דמי ביטוח להגיש בקשה מנומקת כתנאי לויתור, מלא או חלקי, על הפרש דמי ביטוח לפי סעיף 345 לחוק, על קנס לפי סעיף 356 לחוק, על קנס ותוספת לפי סעיף 364 לחוק ועל ריבית לפי סעיף 368(ב) שבחוק.

המדובר באלה: הפרש בין סכומי המקדמות ששולמו במהלך שנת המס לבין סכום דמי הביטוח שיש לשלמו, לאותה שנה, בהתאם לשומה; קנס המוטל על מי שלא הגיש דין וחשבון על ההכנסתו או על תשלום שכר עבודה או פנסיה וכן הודעה שעל קבלן להודיע למוסד לביטוח לאומי על ביצוע עבודה באמצעות קבלן משנה; קנס ותוספת (הצמדה למדד) החלים על דמי ביטוח שלא שולמו במועד; ריבית החלה על חוב דמי ביטוח המשולם לשיעורים לפי הסכם שבין החייב בתשלום לבין המוסד לביטוח לאומי.

תיקון החוק קובע שהמוסד רשאי לוותר מיוזמתו, אף אם לא הוגשה בקשה, על הפרש, קנס, תוספת וריבית כאמור במקרים מסוימים כגון אלה: כשהחייב בתשלום דמי הביטוח נפטר או שנבצר ממנו להגיש בקשה מטעמים רפואיים. תיקון החוק מסמיך את שר הרווחה לקבוע מקרים נוספים שבהם ויתור על קנס, תוספת או ריבית לא יהיה מותנה בהגשת בקשה.

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 109) (קידום השתלבותם של אנשים עם מוגבלות בשוק העבודה), התשס"ז-2007
 (פורסם בספר החוקים 2169, 671) (אושר בכנסת בקריאה שנייה ושלישית, ב-21 ביולי 2008)

הצעת חוק של הממשלה

תיקון החוק מאמץ את עיקר המלצותיה של ועדה ציבורית בראשות השופט בדימוס אפרים לרון ז"ל, שמינתה הממשלה, בשנת 2002, כדי לבחון, בין היתר, את שילובם של אנשים עם מוגבלויות בשוק העבודה, והוא כולל שורה של תיקונים בפרק ביטוח נכות שבחוק הביטוח הלאומי.

לפי ההוראות שבפרק ביטוח נכות בחוק הביטוח הלאומי משתלמת קצבת הנכות, ככלל, למי שאיבד את כושרו להשתכר מעבודה או ממשלח יד עקב ליקוי רפואי או למי שבשל ליקוי, כאמור, צומצם כושרו להשתכר בשיעור של 50 אחוז לפחות. לפיכך, להכנסת עבודה שיש למבוטח השלכה על זכאותו לקצבת נכות. לפי הוראות החוק שלפני התיקון אפשר היה, שתוספת של שקלים בודדים להכנסת המבוטח תביא לשלילת זכאותו לקצבה או להפחתה משמעותית בגובה הקצבה. הוראות אלה יצרו, במקרים מסוימים, תמריץ שלילי להשתלבות נכים במעגל העבודה או למיצוי כושרם להשתכר.

תיקון החוק נועד ליצור תמריץ לשילובם בעבודה של אנשים עם מוגבלויות. עיקרו של התיקון לחוק יוצר מנגנון המבטיח לנכה, שהכנסתו מעבודה עלתה, הכנסה כוללת (מעבודה ומקצבה גם יחד) גבוהה יותר.

עוד קובע התיקון לחוק, שנכה הזכאי להטבות נלוות, שהזכאות להן תלויה בהכרה בו כנכה לפי פרק ביטוח נכות שבחוק הביטוח הלאומי, יהיה זכאי להטבות האמורות לתקופה נוספת, לאחר שחדל להיות בגדר נכה לפי חוק הביטוח הלאומי, בשל כך שיש לו הכנסה מעבודה או ממשלח יד.

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 110), התשס"ח-2008

(פורסם בספר חוקים 2177, 825) (אושר בכנסת בקריאה שנייה ושלישית ביום 29 ביולי 2008)

הצעת חוק של חבר הכנסת אמנון כהן

לפי הוראות סעיף 173(א) שבחוק הביטוח הלאומי, זכאי לדמי אבטלה שנשלח להכשרה מקצועית זכאי, בתקופת ההכשרה המקצועית, לדמי אבטלה בסכום השווה להפרש שבין התשלומים הניתנים לו במסגרת ההכשרה המקצועית לבין סכום השווה ל-70 אחוז מדמי האבטלה שהוא זכאי להם.

תיקון החוק מסמיך את שר התעשייה, המסחר והתעסוקה, בהסכמת שר הרווחה, לקבוע סוגים של הכשרה מקצועית, שהמשתתף בהם יהיה זכאי לדמי אבטלה בסכום ההפרש שבין התשלומים הניתנים לו במסגרת ההכשרה המקצועית לבין סכום השווה לדמי האבטלה שהוא זכאי להם, בלא הפחתה של 30 אחוז.

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 111), התשס"ח-2008

(פורסם בספר חוקים 2180, 855) (אושר בכנסת בקריאה שנייה ושלישית ב-8 ביולי 2008)

הצעת חוק של חברת הכנסת אורית נוקד

לפי הוראות סעיף 174 שבחוק הביטוח הלאומי, חייל משוחרר זכאי למענק, אם עבד בעבודה מועדפת או נדרשת מסוג העבודות המפורטות בלוח ח' שבחוק שישה חודשים לפחות במהלך השנתיים מיום שחרורו משירות חובה בצה"ל.

תיקון החוק מוסיף לסוגי העבודות שבלוח ח' שבחוק, המזכות במענק:

- (1) טיפול בזכאים לגמלאות שירותים מיוחדים, בילד שמשתלמת בעדו גמלת ילד נכה, בזכאי לגמלת סיעוד, כמו גם מענק לחלק מנכי צה"ל שלהם מוגבלות קשה.
- (2) טיפול וסיוע אישי למי ששוהה במוסדות כגון בית חולים המיועד לחולים סיעודיים, מעון המיועד לאנשים עם מוגבלות ומעון יום שיקומי המיועד לטיפול בפעוטות עם מוגבלויות.

חוק הבטחת הכנסה (תיקון מס' 33), התשס"ח-2008

(פורסם בספר חוקים 2170, 686) (אושר בכנסת בקריאה שנייה ושלישית ב-22 ביולי 2008)

הצעת חוק של חבר הכנסת גדעון סער וחברי כנסת אחרים

לפי הוראות חוק הבטחת הכנסה, ככלל לא משולמת גמלה בתקופה שבה הזכאי לגמלה לומד. התיקון לחוק קובע חריג לכלל האמור, ולפיו הורה יחיד, ששולמה לו גמלה בעד 16 חודשים לפחות מתוך 20 החודשים שקדמו לחודש שבו החל ללמוד, יהיה זכאי לגמלה, גם בתקופת לימודים שאינה עולה על 36 חודשים, ובלבד שאינו לומד בתוכנית לימודים המקנה תואר אקדמי שני או שלישי.

תיקון החוק נועד לאפשר להורים יחידים, הזכאים לגמלה, להשתלב בהכשרה מקצועית או לרכוש השכלה, לרבות השכלה אקדמית, בלא שזכותם לגמלה תפגע ובכך לשפר את יכולתם להשתלב במעגל העבודה.

חוק הדיור הציבורי (זכויות רכישה) (תיקון מס' 3), התשס"ח-

2008 (פורסם בספר החוקים 2180, 851) (אושר בכנסת בקריאה שנייה ושלישית ב-30 ביולי 2008)

הצעת חוק של חברי הכנסת רן כהן ויורם מרציאנו

חוק הדיור הציבורי (זכויות רכישה), התשנ"ט-1998, התקבל בכנסת באוקטובר 1998, אך בשל עלותו התקציבית נדחתה החלתו פעמים אחדות במסגרת חוקי ההסדרים במשק המדינה. בהצעת החוק מוצע להתחיל ביישום החוק וכן מוצעים שינויים בהוראותיו, המפחיתים את העלות הכרוכה ביישומו.

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 411) (עבודה מועדפת או נדרשת באבטחה), התשס"ח-2008
 (פורסם בהצעות חוק כנסת 231, 312)

הצעת חוק של חבר הכנסת דוד אזולאי

לפי הצעת החוק, תיוספ לסוגי העבודות שכלוח ח' שבחוק (ראו האמור לעיל בנוגע ללוח ח' בהצעת חוק הביטוח הלאומי; תיקון מס' 111, התשס"ח-2008) גם עבודה באבטחת בתי חולים וכן עבודה באבטחת מוסדות חינוך ורכב ציבורי, שהוכרה בעבר כמזכה חייל משוחרר במענק.

הצעת חוק הביטוח הלאומי (הקרן לפיתוח שירותים לילדים ולבני נוער בסיכון), התשס"ח-2008
 (פורסם בהצעות חוק כנסת 244, 379)

הצעת חוק של חבר הכנסת דב חנין וחברי כנסת אחרים

בסעיף 74א לחוק הביטוח הלאומי נקבע, שבכל שנה יוקצו 15 מליון ש"ח לפיתוח שירותים לילדים בסיכון מתקבולי דמי ביטוח בענף ביטוח ילדים. ההוראה האמורה נקבעה כהוראת שעה, שתוקפה יפוג בסוף שנת 2008. בהצעת החוק מוצע לקבוע את ההוראה האמורה כהוראת קבע.

הצעת חוק הבטחת הכנסה (תיקון מס' 34), התשס"ח-2008
(פורסם בהצעות חוק ממשלה 407, 746)

הצעת חוק של הממשלה

בהצעת החוק מספר תיקונים לחוק הבטחת הכנסה, ואלה עיקריהם:

1. ילד שהתייתם משני הוריו וילד שננטש בישראל יהיו זכאים לגמלה לפי החוק, אף אם לא היו תושבי ישראל בעשרים וארבעה החדשים שקדמו להגשת התביעה לגמלה, כנדרש לגבי יתר הזכאים לגמלה.
2. ילד שההורה שעמו הוא נמצא בישראל אינו תושב ישראל והורהו שהוא תושב ישראל אינו זכאי לגמלה, הואיל והוא נמצא במאסר, יהיה זכאי לגמלה בשיעור שזכאי לו הורהו המתגורר עמו, ואינו תושב ישראל.
3. השיעור מהכנסתו של עובד בעל מגבלה פיסית, נפשית או שכלית, שיכולתו לעבודה מוגבלת, מופחת מהגמלה שלפי חוק הבטחת הכנסה.

הצעת חוק מס ערך מוסף (תיקון מס' 36) (פטור ממס במכירת תרופות מצילות חיים או מאריכות חיים), התשס"ח-2008
(פורסם בהצעות חוק כנסת 242, 368)

הצעת חוק של חברת הכנסת אורית נוקד וחברי כנסת אחרים

לפי הצעת החוק, במכירת תרופות מצילות חיים או מאריכות חיים תהיה העסקה פטורה מתשלום מס ערך מוסף. זאת כדי להוזיל תרופות ולאחר שלפי תיקון לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, אין קופות החולים רשאיות עוד להציע לחבריהן תוכנית לשירותים נוספים הכוללים תרופות מצילות חיים או מאריכות חיים.

**הצעת חוק פיצויי פיטורים (תיקון מס' 24) (הזכות למענק
סיום יחסי עובד ומעביד), התשס"ח-2008**
(פורסם בהצעות חוק כנסת 245, 386)

הצעת חוק של חבר הכנסת חיים אורון וחברי כנסת אחרים

בהצעת החוק מוצע לקבוע, שעובד שעבד אצל אותו מעסיק משך שלוש שנים לפחות, ויחסי העבודה ביניהם הסתיימו שלא בשל פיטורי העובד, יהיה זכאי ל"מענק סיום יחסי עובד ומעביד" בסכום פיצויי הפיטורים שהעובד היה זכאי להם, אילו פוטר. הצעת החוק, נועדה להבטיח לעובד שהתפטר פיצויי פיטורים בשיעור המלא, בעקבות ההסכם הקיבוצי הכללי (7019/2007) שהוחל לפי צו הרחבה על כלל העובדים במשק שאין להם הסדר פנסיה. ההסדר שבהסכם הקיבוצי אמנם מחייב מעסיקים להפריש בעד עובדיהם, כחלק מהמרכיבים לפנסיה, גם מרכיב בעד פיצויי פיטורים, אלא שאין הוא מעניק לעובד שהתפטר את מלוא שיעור פיצויי הפיטורים.

**הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 70) (הכרה
בהוצאות טיפול בילדים), התשס"ח-2008**
(פורסם בהצעות חוק כנסת 254, 458)

הצעת חוק של חבר הכנסת יעקב מרגי וחברי כנסת אחרים

לפי הצעת החוק יינתנו להורה יחיד (הורה במשפחה חד הורית) נקודות זיכוי בעד הילד הראשון ונקודות זיכוי נוספות בעד הילד השני והשלישי, בשנת מס שבעשרה חדשים ממנה עבד ההורה בהיקף של 36 שעות בשבוע לפחות. נקודות הזיכוי יינתנו בעד ילד שמלאו לו שלושה חדשים וטרם מלאו לו חמש שנים והוא אינו זכאי לחינוך חינם לפי חוק לימוד חובה, התש"ט-1949.

עוד לפי הצעת החוק, יינתן מענק להורה יחיד שסכום המס על הכנסתו מיגיעה אישית נמוך מסכום נקודות הזיכוי האמורות, בסכום השווה להפרש שבין סכום נקודות הזיכוי האמור לבין סכום המס שהוא חייב בתשלומו.

